

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda, Vállalat.
Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

Sürgönycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta regge

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre 960 Lej
Fél évre 480 Lej
Negyed évre 240 Lej
Havonta 80 Lej

Hirdetések díjazás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucarestiben 50 banival több

Szivek a szivekhez!

Ma til össze Budapesten az a vegyes román-magyar bizottság, amelynek elsőrendű feladata az, hogy döntson az erdélyi magyar köztisztviselők nyugdíjának ügyében. Erdély magyar közvéleménye feszült érdeklődéssel figyeli a budapesti tárgyalásokat és várja a megnyugtató eredményt: nyugdíjasaink nyolc-éztendőös kálváriájának megszűnését.

A köztisztviselő az állami gépezet alkotórésze, aki a maga kijelölt és pontosan meghatározott munkáját végzi. Ez a munkakör, amelyet a géprész betölt, nagyon élesen szűkre van korlátozva. Az iktató iktat, a számvéző hosszú számszlopokkal birkózik, a váltósi mérnök épít vagy aszfaltot rak az ucca hátára, a törvényszéki mótárius méteres jegyzőkönyveken rágódik... a közigazgatás több száz meg száz apró kereke a saját kerülete által meghatározott keretek között forog. Egyik sem volt irányítója, hanem inkább rabszolgája a nagy állami gépezetnek, amely nyolc évvel ezelőtt összeomlott és maga alá temette alkotórészeit. A kicsiny géprészek messze szétgurultak a nagy kataklizmában, vagy dermedten, megsemmisülve ócskavarrá roszlásodtak.

A román impérium szigorúan, mostohán bánt el az ittalalt magyar köztisztviselőkkel, nyugdíjasokkal. Indokolatlan és igazságtalan volt ez a szigorúság, amely a gép működéséért az alkotórészeket tette felelőssé és azokat büntette. A magyar tisztviselők magyarsze nyugdíjállományba kerültek, de a megállapított nyugdíjat oly kicsire szabták, hogy az még alacsonyabbnak is kévsé. Csöppet sem rózsásabb azoknak a nyugdíjasoknak a helyzete, akiket az impériumátvitel már nyugdíjállományban talált. Ugy az előbbiek, mint az utóbbiak egy munkás-élet minden erejét, tudását, ambícióját a köz. szolgálatában pazarolták el abban a megnyugtató tudásban, hogy hasznos munkájuk ellenőrzésüként a közösség nyugodt, gondries öngségeit biztosít nekik. Ezért dolgoztak a hivatalok poros aktái között, ezért kapaszkodtak nagy erőszítéssel a ranglétrán és erre alapították a maguk és családjuk egész jövőjét.

Ez a szerény, méltányos és becsületos számítás az állami gépezet katasztrófájánál tragikusán omlott össze. A nyugdíjasok teljesen rajtuk kívül álló okokból borzalmas helyzetbe kerültek. Legázolta, a nyomoruságba tiportá őket a Politika, amelyet eddig legfeljebb leibzurnáljuk hasábjairól ismertek. Egy robotos élet alkonyán előlől kellett kezdeniök a megéhetésért való küzdelmet és szegényen, gyámsoltalanul, tanácsstalanul állottak a rájukszakadt zürzavarban. Senki sem törődött velük és az ő öreges hangjuk csak nyöszörögni tudott, arra azonban nem igen volt eléggé erős, hogy eljusson az illetékesek füléhez, szívéhez. Hosszu és keserves esztendők teltek el szenvedésben, nyomoruságban és a remény csak félelken pisálkolt a nyugdíjasok hamvadó szívében. A földresujtott, kisebbségi magyarság csak nehezen tért magához kábulatából és csak a legutóbbi években jutott szóhoz a politika fórumán.

Meg kell állapítanunk, hogy a szöszékhez jutott kisebbségi magyarság első szavai között ott vibrált az esküt nem tett köztisztviselők és nyomorgó nyugdíjasok panaszos jajszava is. A Magyar Párt szakadalan sürgetéseinek tulajdonítjuk, hogy a kormány végre belátta a

nyugdíjasok tarthatatlan helyzetét és megtette az első komoly lépést a rajtuk esett nagy méltánytalanság korrigálására. A Budapesten most folyó tárgyalásokon fog a két állam elégtételt szolgáltatni a nyolc esztendőig ártatlanul szenvedett nyugdíjasoknak. Az üléselő vegyes bizottságunk nem szabad ez esetben kicsinyes takarékosági szempontokat figyelembevenni a

nyugdíjösszegek megállapításánál. A paragrafusok helyett a szivek kell, hogy tárgyaljanak a budapesti tanácskozáson. Hiszen ezek a szegény emberek annyi ideig nyomorogtak és bizony alig néhány esztendőrel van már szó, a számukra. A szivek tegyék meg a megvalósítható csodát: adják meg ezeknek a nyugodt, gondtalan megélhetést.

Alkotmányellenesnek tartják az új sajtótörvény-tervezetet

A legfőbb törvényhozó tanács csak szótöbbséggel tette magáévá a javaslatot.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A legfőbb törvénytanács magáévá tette a sajtótörvényjavaslatot. Az elfogadás szótöbbséggel történt, mert a bizottság néhány tagja — mint az Adeverul értesült — alkot-

mányellenesnek deklarálta a javaslat egyes diszpozícióit, többek között az elközbás jogára és az újságírók kötelező szervezetének létesítésére vonatkozó szakaszokat.

A Magyar Párt is helyesli Barabás kiadatását

Miért függesztették fel Arad ősz szenátorának mentelmi jogát Gyárfás szenátor és Willer képviselő nyilatkozata

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Megirta már az Aradi Közlöny, hogy a szenátus mentelmi bizottsága a brasovi itélőtábla kérelmére felfüggesztette Barabás Béla dr. magyarpárti szenátor mentelmi jogát, aki ellen a Brassói Lapokban évekkal ezelőtt írott cikke miatt indított az ügyészség eljárást. Az ügyész vádirat lázítással vádolja Arad ősz szenátorát s a mentelmi bizottság a következő érdekes előterjesztésben javasolta a mentelmi jog felfüggesztését. A nagy érdeklődést keletett ülés e részéről bucaresti-i tudósítónk most a következőket jelenti:

A szenátus keddi ülésén olvasták fel a brasovi ügyészség átiratát, amelyben Barabás Béla dr. szenátor mentelmi jogának felfüggesztését kérte. A mentelmi bizottság elnöke erre bejelenti, hogy a bizottság hozzájárult Barabás Béla dr. immunitásának felfüggesztéséhez, miután a brasovi főügyészség által be-terjesztett inkriminált cikkéből — a bizottság véleménye szerint — megállapítható a lázítás ténye. Utalt az elnök a Brassói Lapok 1924. április 21-iki számában megjelent „Magyarok Erdélyben” című cikkére, amelyben Barabás szenátor „nem átalotta” manifesztálni magyar eszméit. Ezután felolvassa az inkriminált cikk egy részletét, amely a következőképen hangzik:

— „Nekünk, hátárszéli magyaroknak szomorú sorsként adatott, hogy csak tűrnünk és szenvednünk kell. És noha igen sokan vagyunk magyarok, nincs súlyunk és nem számítunk. Arad bár 39.400 magyar lakosa van, 12.400 román és 5300 zsidóval szemben, elvesztette régi karakterét, minden ucca-név, cégtábla és címzés, ami magyar volt, az erőszakos románizálás következtében eltűnt s mégis minden munka magyar kéz eredménye ebben a városban, ahol jártodban-keltesben csak magyar szót hallhatsz. Azonban hisszük, hogy elmúlik ez a szenvedés és megaláztatások fekete hete s újból feltámad a magyar tevékenység napja.”

A mentelmi bizottság elnöke ezután nagy zajban felolvassa a bizottság határozatát, amely szerint „a törvényes eljárás lefolytatásának megkönnyítése, különösen azonban Barabás Béla dr. szenátor saját érdekében, főként azonban a szenátus méltóságának meg-

ővése tekintetében a bizottság kénytelen volt felfüggeszteni Arad ősz szenátorának mentelmi jogát. Itt az idő — fejezte be beszédét az elnök, — hogy végre tisztázzák a helyzet, vajjon érdemes-e Barabás Béla arra, hogy a román nép bizalmát bírja és méltó-e, hogy nekünk Nagyrománia szenátusában kollégánk lehessen.”

Barabás Béla mentelmi jogának felfüggesztése dolgában az ülésen a Magyar Párt részéről senkisé sem szólalt fel, ami bizonyos feltűnést keltett. Egyes bucaresti-i lapok ezért úgy tüntet fel a dolgot, hogy a kormány és a Magyar Párt között a viszony elhűdegült. A valóságban azonban másként áll a helyzet, a mint azt Gyárfás Elemér dr. és Willer József dr. alábbi nyilatkozatai igazolják:

— Mikor Barabás Béla mandátumát igazolták a nyári ülésszakon, — mondotta Gyárfás Elemér dr. szenátor — magam is felszóltam. Azt mondtam, hogy állítsák őt bíróság elé, de pusztá vádak alapján nem szabad mandátumát megsemmisíteni, amelyet a néptől kapott. Most már, midőn arról volt szó, hogy Barabás Béla a bíróság elé kerüljön, természetesen, hogy én magam nem állhattam fel, hogy az ellen beszéljek, sőt örvendtem, hogy ezzel alkalom nyílik Barabás számára, hogy végre tisztázza magát az örökös vádak alól. Ez volt az indító oka annak, hogy nem szólaltam fel. Egyébként ez az ügy három hónapja folyik és a mostani határozat váratlanul ért bennünket, úgy hogy nem is esett szó a pártvezetőségben erről a kérdéstről. Ezért ezt a nyilatkozatot is csak a magam nevében tettem meg.

Willer József dr. magyarpárti képviselő, a parlamenti csoport főtitkára így nyilatkozott:

— A Magyar Párt parlamenti csoportjának véleménye az, hogy ha valaki a párt nevében felszólt volna az ülésen, a mi részünkről csak azt követelte volna, hogy igenis adják ki Barabást, mert ezzel egyszermindenkorra kiütik ellenségei kezéből azt az ütökártyát, amelynek alapján örökké támadják őt. A Magyar Párt véleménye az, hogy Barabást igenis ki kellett adni, álljon Barabás Béla a bíróság elé és ott bizonyítsa be ártatlanságát, ami — bizonyítható — minden tekintetben sikerülni is fog az ősz szenátornak.

Harminchárom millióba kerülne az aradi villamos

Erdekes számok dr. Miclosi dr. tervezetéből. — Holnap dönt Arad város műszaki bizottsága.

(Arad, március 17.) Holnap délután öt órakor ül egybe az aradi városi műszaki bizottság, amely dr. Angel István polgármester előkötésével tárgyalja az ismeretes dr. Miclosi-féle tervezetet, amely a villamosépítésről szól. A tervezet — mint említettük — a házikezelés mellett tör lényegét, azonban a villamos bevezetését csak a fővonalra tervezi, míg a mellékvonalak fongalmának lebonyolítását autobusokkal gondolja megoldhatónak. Miclosi Cornel dr. tervezete szerint a villamosépítési költségek részletezése a következő:

A sínek átalkatása az állomástól a ligetig: 1.400.000 lej, kisebb anyagok 210.000 lej, a sínek elhelyezése a liget és Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) között 400.000 lej, könyvanyag az alaphoz 350.000 lej, a jelenlegi vonalak kijavítása 500.000 lej, 2500 méter légvezeték 1 és fél millió, külön áramvezeték 2 és fél millió, négy villamoskocsi 3.800.000 lej, 6 pótkocsi 1.680.000 lej. Ez azonban csak az egyik sínparra vonatkozik és ehhez a második sínpar költségei is járulnak. Itt a sínek beszerzése 6.700.000 lejt, a légvezeték 400.000 lejt, négy kocsi 3.800.000 lejt, egy remiz 25 kocsi befogadóképességgel 4.800.000 lejt és a liget és a Piata Avram Iancu közötti sínek lefektetése 5.300.000 lejt tesz ki. Összesen a kettős sínpar villamosvasút 33 millió 340.000 lejbe kerülne. Eddig a költségek. A rentabilitásra vonatkozólag a jelenlegi kisvasút utasainak számát és a növekedési eshetőségeket figyelembe véve évi 2 millió 800.000 utasra számít. Átlagos 3 lej-es viteldíjjal, ami az összevételeit 8 millió 400.000 lejben állapítja meg. A nyereségre vonatkozólag a memorandum megállapítja, hogy egy villamoskocsi egy kilométeres utat téve, a városnak évi 28 lej nyereséget hoz. Ezt a számot adja meg a számítás alapjának.

A számítást tekintve, egy körülmény mindenestre megragadja az emberek figyelmét: a kiadások végösszege. Mint a költségvetésből látható volt, a város vezetőségének nem állott módjában a költségvetés keretébe beilleszteni a villamosépítés költségeit, a körülbelül 33 és fél millió lejt és így csak az az eshetőség marad hátra, hogy a város valahonnan kölcsönt

vesz fel. Ez azonban igen hosszú tárgyalásokat igényel és így ha el is fogadják ezt a tervezetet — elvben, hamarosan rá kell arra jönni, hogy egyelőre legalább a gyakorlatban ki-

vihetetlen. Ezért a műszaki bizottságnak — mint azt Vigyázó László a bizottság múlt ülésén igen helyesen leszögezte — elsősorban gondoskodnia kell valamilyen közelebbfekvő megoldásról és csak elvben szögezheti le, hogy a végső cél a villamos — de csak majd annak idején, amikor mód nyílik ennek minden akadály nélkül való megoldására.

Mussolini szobrot kap Chisinauban.

Indítvány érkezett a kamarában. — Cuzistatámadás a zsidók ellen. — Goga belügyminiszter felhívása a képviselőkhez. Interpelláció a repülőgépszállításokról

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A kamara elé a mai ülés megnyitásakor parlamenti iniciatívából törvényjavaslatot terjesztettek be, hogy Mussolininak Chisinauban szobrot állítsanak. Nyomban a betérjesztés után — a mai ülésen — Pop Valér közli, hogy egy Rómában élő román szobrász hajlandó díjtalanul elkészíteni Mussolini szobrát Chisinau számára. — Sumreanu tiltakozik az ellen, hogy a iasi-i zsidó körház birtokait nem sajátították ki. Kéri ennek a területnek a kiosztását a parasztok között. Előadja ezután, hogy Tandarei között a zsidók fel vannak fegyverkezve és fenyegetik a parasztokat. Goga belügyminiszter kéri, hogy ilyen eseteket

személyesen közöljenek vele, ne pedig parlamenti felszólalás útján. — Tatusescu válaszként a kultuszminisztertől Genadie püspökről vonatkozó interpellációjára. Madgearu interpellál a repülőgépszállításokról ügyében. Kijelenti, hogy szenzációkat nem mondhat, mert ennek nincs helye a nemzetvédelmi kérdésekben. A felelősség az előző kormányt terheli ugyan, de a felelősség a mostani kormányra is hárul, ha elődje útját folytatja. Megállapítja, hogy a rendelkezések az államot súlyos kár érte.

Az építkezések támogatásáról szóló törvényjavaslat a jövő héten a parlament elé kerül.

Harcias háztulajdonos

Aki állandó hadilábon áll lakóival.

(Arad, március 17.) 'A Str. General Coanda (Borona-ucca) rónének nevezik Krasztek Istvánét, akinek állandóan baja van a rendőrséggel és szomszédaival. Kraszteknek foglalkozása piaci árusító és a kofalkodással olyan vagyont szerzett, hogy saját házában lakik. De vagyonával kifejlődött békétlen és kötekedő természete is. Legutóbb egy aradi törvényszéki tisztviselő nejét inzultálta az uccán, minden megmagyarázható ok nélkül, amiért aztán ötszáz lej pénzbírságra ítélték. Néhány nappal ezután egy állami tisztviselő részére elrekliráltak a házában lévő egyik lakást, azonban ő nem vette tudomásul a reklirálást és lakatot tetetett a lakás ajtajára. A rendőrség közbelépésére sikerült csak a lakásba beköltöznie a tisztviselőnek. Lakójának bosszantására aztán fogta magát és leszereltette az udvarán lévő kútát és a lakók kénytelenek most a közoktról hordani a vizet.

Az önmagával és másokkal elégedetlen öregasszony tegnap megint súlyos botrányt okozott. Megtámadta és inzultálta Lovich Gyula rendőrtisztviselő feleségét, aki a közelben posztoló rendőrt hívta segítségül. Az asszony ezután a rendőrt támadta meg és súlyosan sértő kifejezésekkel illette a kötelességét teljesítő hatósági embert. Az ügyről jelentést tettek a rendőrségnek és a prefektus intézkedésére a harmadik kerületi rendőrség eljárást indított a kötekedő asszony ellen.

— A miniszterelnökségi sajtóosztály felüggesztli a kötelességet nem küldő lapok megjelenési jogát. A minisztertanács mellett működő sajtó- és propagandaosztály leiratot küldött a rendőrprefektúrára, hogy hívja fel az összes aradi lapokat, hogy a kötelességet pontosan küldjék a miniszterelnökségi sajtóirodának, mert ellenkező esetben a lapok megjelenési jogát felüggesztlik.

T A R C A.

Fajiság

az interpretáló művészetben.*

Irta: dr. Szelle Károly.

A zenei interpretálóképesség, a virtuozitás kialakulására elsősorban a fajiságnak, tehát az átöröklődésnek van befolyása és csak másodsorban nyomja rá bélyegét a kultúra és a nevelés. Ilyen veleszületett sajátság már maga az ugynevezett talentum, a fogékonyság a zene technikai része iránt, a megfelelő mozgások pillanatnyi kivételéhez szükséges készség, továbbá a kedély és érzésvilág erőteljessége, gyengédsége vagy melegsége, tehát mindaz, amit temperamentum alatt értünk. Ezt az adottságot nemesíteni s mélyíteni lehet ugyan, de már csirájában meg kell, hogy legyen. De nemcsak a lelki sajátságok, hanem maga a testalkat is ilyen determinálólag hat. A nagyleontu, lomhán nehézkes népek izmainak, izületeinek rugalmassága és mozgékonyasága is csökkent, ami természetesen a kézügyességre is visszahat. Ezzel ellentétben a mozgékony, fürgén gesztikuláló, aprócsontú népek már e tekintetben is előnyben vannak. Ha a különböző fajok előadó művészetre való hajlamát tekintjük (csakis interpretáló és nem alkotó művészetéről van szó), különösen két faj lép előtérbe: az egyik a szláv, a másik a szemita faj. A zsidó fajt predestinálja erre szellemi élénksége, könnyű felfogása és alkalmazkodóképessége, továbbá jó hallása és memoriája. Ezzel ellentétben a démoni erővel megáldott

alkotó tehetség ritkaság náluk. Az intelligencia és okosság túlteng a fantázia rovására. A realitás értékelése inkább a technika felé hajtja őket. A másik faj a szláv, amelyben a zene iránt mély és olthatatlan vágy ég. Kifinomult költői érzéssel, gazdag hangfantáziával, forró, sőt sokszor szertelenül végtelenségbe csapongó temperamentummal rendelkeznek, mely utóbbi sokszor művészetük átkává válik. Ez a heveség és érzelmeik átmenetnélküli változása predestinálja őket Chopin és Liszt, valamint a modernek interpretálására. Viszont épen ez az, amiért nem alkalmasak a nyugodt és fenéges stílusok, Bach, Beethoven, stb. tolmácsolására.

A játéktehetség legfényesebb eseteit szolgáltatja a szláv és zsidó fajok kereszteződése egymással, valamint a magyar, germán és latin fajokkal is. Kitűnő játéktehetségeket ad pl. a következő kapcsolat: orosz apa lengyel-zsidó anyával, tiszta lengyel orosz zsidónővel, orosz zsidó német, vagy lengyel asszonnyal, továbbá a szláv és zsidóvér sokféle kereszteződése magyarral, horvátal, szerbvel, csehvel. Nem véletlen, hogy a volt osztrák-magyar monarchia tarka népegyvelege a különböző kultúrtényezők összegeződése által épen Wient tette a zenei világ központjává. Az osztrák művészek nagy százaléka keverék faj. A tiszta osztrák tehetségeket a muzsikális Tirol, Karinthia és Stájerország szolgáltatja. A magyarnak sok közös vonása van a szlávval: lényük rapszodikus, szertelen volta, továbbá ragaszkodásuk az elkápráztató külsőségekhez. Viszont a lelkes meleg játék és a vonókezelés és billentés eleganciája utólrhetetlen. Eltekintve a főleg szemita keveredéstől, a magyar faj maga is a hegedü, cselló és zongoraművészek tekintélyes kontingensét szolgáltatja. A birodalmi német már távoiról sem ad annyi

művészt. Különösen ami a könnyedséget és eleganciát illeti, messze elmarad magyar és osztrák kollégái mögött. Mindazon tulajdonságok, melyeket joggal dicsérhetünk a birodalmi németben, ugymint erős karakter, szigorú fegyelmezettség, kitartás, szorgalom és főleg a közmondásos német alaposág egyuttal művészetük kerékkötője is. Ezen tulajdonságok zárják el előlük a zene napsugaras oldalát és avatják őket „Schulmeisterekké”. Hiányzik belőlük az osztrák gemütlichkeit, a fesztelen naiv kedély, olyan faji előnyök, melyek neveléssel nem pótolhatók. Ehhez a lelki kötöttséghez járul még a fizikum nehezkesebb volta is, ami — mint már említettük — az idegimpulzusok be- és átkapcsolásának lassubodását vonja maga után, illetve a kézügyesség rovására megy. Mecklenburg, Pomeránia, Kelet- és Nyugatporoszországban szinte legendás ritkaságszámba megy a virtuozitás. Ami játéktehetséget mégis találunk, az többnyire orosz, magyar és latin keveredés. Ugyanez mondható Svájcra is. A mélyen szunnyadó zeneérzéket elnyomja a test nehézsége. Hasonló faji gátlások uralkodnak a skandináv népeket is. Különösen a norvégeket, akik csak importált játéktehetségeket tudnak felmutatni. Valamegyest mozgékonyabbak a dánok és svédek. Jó játéktehetségeket találunk a finnek, lettek és eszteknel. Hollandia ugyancsak jó táptalaj, bár a tehetségek száma nincsen arányban a magas zenekultúrával. Itt is többnyire zsidókeveréssel találkozunk.

A latin fajok közül kétségtelenül a francia vezet. Gráciájuk és eleganciájuk közismert. Az ősi hírnevű párisi és brüsszeli conservatoirok rengeteg francia művészt adtak a világnak. Itália a hangkultura paradicsoma. Emellett eddig a hegedüművészekben produkált kiválókat, ujabban a pianista tehetségek is szá-

* Forrásmunkák: Borroughs, musical talent of Jews. Jell, The raceproblem in the music. Breithaupt, Spieltalent und Rasse.

Párbajra hívták

Magyarország belügyminiszterét.

Gaál Gaszton vádja Scitovszky Béla ellen. — Érdekes politikai affér a magyar országgyűlésben.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) Érdekes incidens foglalkoztatja a magyar politikai köröket. A képviselőház tegnapi ülésén Gaál Gaszton a biztosítótársaságokról szóló javaslat tárgyalásánál beszéde folyamán kijelentette, hogy a javaslatot tulkezdvezőnek találja a társaságokra s hozzátette, hogy a magyar közélet legutáltatásosabb jelenségének tartja az elkötelezettséget és megengedhetetlen az, hogy magas állású funkcionáriusok, sőt egy aktív miniszter is helyet foglaljon egy-egy biztosító társaság igazgatóságában. Pesthy Pál igazságügyminiszter megkérdezte a miniszter nevét, mire Gaál Gaszton kijelentette, hogy csak névszemközt óhajtja megmondani. Bethlen miniszterelnök követelésére azonban megnevezte Scitovszky Béla belügyminisztert.

A mai ülésen napirend előtt Scitovszky belügyminiszter válaszolt Gaál Gaszton vádjára. Kijelentette, hogy Gaál állítása szemszédett valótlan, mert amikor aktív miniszter lett, azonnal lemondott igazgatósági tagságáról. Egy rákfenéje van az országnak — mondotta — az igaztalan gyanúsítás. Gaál Gaszton szentirásnak tekintette, amit a Pénzügyi Kompassz írt, anélkül, hogy utána érdeklődött volna a dolognak. Minden cselekedetem — fejezte be beszédét — elviseli a nyilvánosságot.

Gaál válaszában kijelentette, hogy továbbra is azért fog harcolni, hogy képviselők semmi néven nevezendő részvénytársaságnál állást ne vállalhassanak. Kijelentette, hogy a miniszternek vele szemben használt sértő kifejezéséért majd magánúton felel meg. Ezután folytatták a javaslat tárgyalását. A képviselőházi összekoccanásnak érdekes következményei lettek, amennyiben Gaál Gaszton a parlamentben használt kifejezésért provokáltatta Scitovszky Béla belügyminisztert. Gaál Gaszton még Pesthy Pál igazságügyminisztert is provokáltatta, mert azonosította magát a belügyminiszterrel. A segédek tárgyalása most folyik.

porodnak. Ugyanez áll Spanyolországra és Portugáliára. Mind három országban nem ritkák a német és zsidóvérekezedések, amelyek többnyire ritka nagy tehetségeket mutatnak fel. Ami Romániát illeti, különösen a háború óta sok új tehetséget produkál. Az angol zene muzsája ugylátszik mostohán kezelte. Művészei egyáltalán nincsenek. Kiváló előszeretete a football, box és egyéb sportok iránt már eleve kizár minden hangszertechnikai készséget. Tehetségek csak a skótok és főleg az irek közt vannak, többnyire hegedűművészek.

Amerika jelenleg még csak importra szorul, de nincs messze az idő, amikor ez a praktikus érzékkel bíró faj az európaival egyenlő zenei nivóra fog emelkedni. Kedvező körülmények e tekintetben a heterogen népegyveleg keresztjeződése. Jelenleg még hiányzik a megfelelő művészképzés és tradíció. Egészen hátul áll a sorban Japán, ki tudja azonban, hogy a korhadt Európát mikor hagyja el ezen a téren is.

Hogy az interpretáló művészeknek milyen magas százaléka szemita és szemita-keveredés, igazolják az alábbi nevek: Thalberg, Moscheles, Mendelssohn, Blumenthal, Tausig, Rubinstein, Miklós és Antal, Sesechetizky, Moszkowski, Scharwenka, Joseffy, Sauer, Rosenthal, Grünfeld, Ferruccio, Busoni, Godowsky, Friedman, Shevinne, Heifetz, Elmann. Tiszta német: Backhaus, Edwin Fischer, Hans v. Bülow, Klara Schumann stb. Tiszta lengyel: Chohin és Paderewski. Fajkeveredés a magyar művészeknél: Hubay (német), Joachim (zsidó), Telmányi (örmény). Tiszta magyarok: Liszt, Dohnányi, Vecsey, Bartók stb. Kétségtelen tehát, hogy az interpretálóképesség kifejlődésében a fajiságnak, illetve fajkeveredésnek döntő szerepe van.

Báró Neuman Alfrédék az égő nizzai vonaton.

Neuman Alfréd báró és családja azon a luxusvonaton utazott Nizzából Bécsbe, amelynek háló- és podgyázkocsija elhamvadt.

(Arad, március 17.) Jelentették, hogy a bécs—nizzai gyorsvonat hálókocsija és podgyázkocsija kigyulladt és elégett. A tűz este fél 10 tájban ütött ki Locate közelében, néhány percnnyire Milánótól. A hálókocsi utasai közül 18 még fel volt öltözve és átszaladt a szomszédos kocsiba, három már leveleközve az ágyban feküdt, ezeknek a személyzet gyorsan köpenyt adott, hogy menekülhessenek. A hálókocsi teljesen leégett, a tűz pedig áterjedt a podgyázkocsira, amely szintén teljesen elhamvadt. Tarwis határállomásom a rendőrség utasítására egy férfit és egy nőt letartóztattak, lehetségesnek tartják, hogy a letartóztatás a tüzzel van összefüggésben.

A nizzai vonat égésének igen érdekes aradi vonatkozása is van, amennyiben annak a vonatnak, amelyben ez a szerencsétlenség történt, aradi utasai is voltak. Ezen a vonaton utazott ugyanis báró Neuman Alfréd, báró Neuman Alfrédné és báró Neuman Mária, akik Nizzából voltak visszatérőben. A bárói családnak semmi baja sem történt, ellenben az ő podgyázkocsija is a tűz martaléka lett. Szerencsés megmeneküléseikről, illetve izgalmas kalandjukról Neuman Alfréd báró ma Bécsből keltezett táviratban értesítette családjának Aradon maradt tagjait. A távirat így hangzik:

„Szerencsésen megérkeztünk Bécsbe. Semmi bajunk, ellenben teljes podgyázkocsunk odavesztett az elégett podgyázkocsiban.”

Tagad a letartóztatott budapesti bíró.

Nehezen gyűlnek a terhelő adatok Nagy István törvényszéki bíró ellen.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) Nagy erélyvel folyik a nyomozás. Nagy István dr. a letartóztatott törvényszéki bíró ügyében. A bíró a leghatározottabban tagadja a vádakat és kijelentette, hogy azért állapított meg oly magas vagyonszelvénydíjakat, mert a régi kényszerregezési törvény ezt előírta neki. Védőül dr. Sándor László volt rendőrfőkapitányt és dr. Petrik Aladár ügyvédet nevezte meg. Sándor László dr. védő kijelentette ma az újságíróknak, hogy védence ellen semmiféle közvetlen bizonyíték nincsen. Van csak vallomások mellette és ellene. Nagy a kihallgatás alkalmával azt is kihangsúlyozta, hogy a magas díjmegállapításoknál csak az ügyvédeknek akart használni.

A tanúkihallgatások ma is tovább folytatók, Nagy dr.-t és négy társát pedig ma délután az ügyészség fogházába kísérték át. A bonyolult ügy még eddig nem tisztázódott teljesen, miután a bizonyítékok megszerzése nagy nehézségekbe ütközik. Az lenne ugyanis a legfontosabb, ha a megvesztegetést tudnák rábizonyítani, azonban ezt csak az állíthatná, aki tényleg vesztegetett is. Ilyen vallomást viszont senkisésem akar tenni, miután ez súlyos minosi-

tés alá eső bűncselekmény. Az ügybe most Nagy dr. jegyzője, Hódy is erősen belekeveredett, miután a bíró vallomásaiban kijelentette, hogy a jegyző igen sok szabálytalanságot követett el, amikor helyette tárgyalásokat vezetett. Dr. Hódy Gyula a megvádolt jegyző természetesen tagadja a visszaéléseket.

Nagy bíró ma délután újból kihallgatták. Kijelentette, amint értesült, hogy egy ügyvéd feljelentést tett ellene, azonnal kérte, hogy a vagyonszelvénydíj ügyeket vegyék ki a kezéből. Ezért 1925. március 1. óta a törvényszéki elnök eszközi az ilyen kinevezéseket. Kijelentette, hogy felesége hozománya is 150.000 korona volt, ami ma milliárdokat tesz ki. Déliben szembesítették a bírót Sellővel, mert vallomásaiban ellentmondás volt. A várt drámai fordulat azonban elmaradt, mert mindketten a legóvatosabb módon mentgetik egymást, mindketten tisztában vannak a törvénnyel és ügyelnek arra, hogy semmi olyan ne mondjanak, mit a nyomozó hatóság ellenük felhasználhat. Sztrache főügyész ma nyilatkozott s kijelentette, hogy az ügyben még folyik a nyomozás, amely más személyekre is kiterjedt, akiket bűnrészességgel vádolnak.

Aradváros kilakoltat.

A város vezetősége mint szigorú házigazda. — Eljárás egyes városi lakásbérlők ellen.

(Arad, március 17.) Aradváros vezetősége több kilakoltatási eljárást indít meg a városi bérházban lakó bérlői ellen. Az egyik bérlő, aki a városi színház épületében lakik, Dombbrády Jenő aradi földbirtokos, aki néhány hónappal ezelőtt bejelentette a városnak, hogy kétszobás lakásának egyik butorozott szobáját Körösi Dudus Zoltán aradi primásnak adta bérbe, aki reggelért havi 300 lejt, butorközpásért 300 lejt és a szoba bérletéért 400 lejt fizet. Ebből a főbérlő — a törvény értelmében — havi 200 lejt ad a városnak. A város vezetősége azonban időközben rájött arra, hogy a földbirtokos az egész lakását bérbe adta, ő pedig kiköltözött a tanyájára, a lakásért Körösi havi 2500 lejt fizet, a földbirtokos pedig a lakbértörvény kedvezményét élvezve, összesen évi 6400 lejt. A város most a lakással való üzérkedés címén kilakoltatási pert tett folyamatba a földbirtokos ellen. Ezzel az ügygyel kapcsolatban a városi tisztviselők körében akció indult meg, hogy a városi tanács egy régebbi határozatára támaszkodva, a városi bérházakban levő lakásokat a tisztviselőknek adják át. Így a kilakoltatási eljárás végzetével ezt a lakást is egy városi tisztviselő számára kéri. Ugyanebben az épületben van még egy lakás, amelynek bérlője dr. Ropalláné, ismert aradi uriaszony, aki évi 3200 lejt bért fizet. Az uriaszony már több mint egy esztendő óta nem lakik Aradon és lakását bezárva tartja. A városi tisztviselők azon a címen, hogy a mai lakásinség közepette nem lehet kirekeszteni egy lakást a város központjában a lakók elől, az uriaszony ellen is kéri a kilakoltatási per megindítását és ezt a lakást is egy városi

tisztviselő részére kéri. Miután pedig a város vezetősége már hasonló ügyben ilyen határozatot hozott, előrelátható, hogy ezekben az esetekben is előnyben részesítik a városi tisztviselőket s a megünnelt lakásokat a városi tisztviselői kapják meg.

Koldusrazzia Aradon.

Az aradi rendőrség tíz kolduló asszonyt állított elő.

(Arad, március 17.) Ma délelőtt szomorú és furcsa menet haladt Aradon a Marasesti (Kossuth) ucai rendőrség felé. Kopott, rongyosba burkolt, sánta, béno öregasszonyokat kísérték be a rendőrök, mert tiltott kolduláson érték őket. Mint ismeretes, egy miniszteri rendelet értelmében, a koldulás szigorúan tilos és a koldulásért embereket, vagy munkára kényszerítik, vagy beutalják a városi szegényháza. Detesán János, a negyedik kerületi rendőrség vezetője ma délelőtt koldus-razziát tartott és az aradi templomok előtt tizenkét kolduló öregasszonyt szedtek össze. Fáraadtan, betegen vánszorogtak botjaikra támaszkodva a rendőrségre, ahol tizről megállapították, hogy három izben utalták őket a szegényháza, de mindig megszöktek onnan. Ma is sirva könyörögtek, hogy ne küldjék őket oda vissza, mert semmiképen sem akarnak a szegényháza menni. A koldulás jobb, mert szabadok és keresnek is naponta néhány lejt. Két öregasszonynak pedig jómódu rokonai vannak Aradon, akik nem akarják őket eltartani. A rendőrség a tíz asszonyt ismét a szegényháza utalta, a kettőt pedig elküldte a gazdag rokonokhoz, hogy gondoskodjanak eltartásukról.

Meleg tavasz, forró nyár.

Időjósok harca az idei tavaszi és nyári időjárásról.

(Az Aradi Közlöny tudósítójától.) 'A' tél, amely nem is volt olyan tulszigoru, a jelek szerint véget ért és a tavasz már itt is van körülbelül, s már hétfőn hivatalosan is itt kellene lennie a kalendáriumi előírás szerint. Természetes, hogy ezzel kapcsolatban újra aktuális lett az a kérdés, milyen lesz az időjárás tavasszal és nyáron, mert ez a probléma ma már nemcsak a gazdaközönséget érdekli, hanem az ipart és kereskedelmet is, nem beszélve a nyaralóhelyekről. Kár, hogy a meteorológia tudománya még mindig gyermekcipőkben járkal, főleg időprognózis szempontjából. Noha a 18. századtól kezdve a szakemberek egész hada figyel az időjárás változásait és szeisélyeit, mégsem sikerült eddig valami olyast kiokoskodniok, ami legalább némileg megbízhatóvá tudná tenni az időjósítás mesterségét.

Egy olasz meteorológus bejelentette, hogy az idei tavasz meleg, a nyár pedig forró lesz, mivel már 10 esetben megtörtént, hogy a hideg telet meleg tavasz és forró nyár követte. Tekintettel azonban arra, hogy az idén csupán Olaszországban volt szokatlanul hideg a tél, nem valószínű, hogy ez a jóslás általános érvényű lenne. Amerikai időmegfigyelők azt állítják, hogy a Golf-áram hőmérséklete három év óta folytonosan süllyed, aminek következtében a partmenti európai államokban hűvösebbek lesznek ugy a téli, mint a nyári hónapok. A német időpróféták — úgy a professzionisták, mint az amatőrök, — nagy többsége azon a véleményen van, hogy közepes melegségi nyár és késői tavasz várható. Egy visztulavidéki gazdaember, aki övéi között idő-szaktekintélynek számít, odanyilatkozott, hogy két héten belül nagy havazás lesz és április végéig kell majd fűteni. Szerinte viszont a május már meleg lesz, a június pedig esetleg hűvösebb lesz, mint a szerelem hónapja. Azt is megjósolta, hogy az idén fehér husvétot fogunk ünnepelni.

Azt mondják, hogy a tavalyi időjósítása pontosan bevált, de hogy idén is úgy lesz-e, az még a jövő titka.

Művészet.

* **A színház heti műsora.** Péntek: Asszonykám, operett. (Bemutató-előadás. A. bérlet.) Szombat délután 3 és fél órákor: Marica grófnő, operett. (Fél helyárak.) Este 8 és fél órákor: Asszonykám, operett. (B. bérlet.)

— **A Sirota** Leó keddi március 22-i hangversenyhez előjegyzett jegyeket kérjük mielőbb kiváltani Sándor F.-nél.

— **Róna, Darvas és Jósika hangversenye.** E hó 26-án, szombaton este fog lezajlani a Kulturpalotában az idei hangversenyszezon legkitünőbb művészestálya. A grandiózus műsort Erdély három legjelesebb művésze, Jósika Mici, Darvas Ernő és Róna Dezső interpretálják. Szenzációként fog hatni Róna dalsorozatán kívül, a két egyfelvonásos prózai újdonság, melynek főszerepét Jósika Mici és Darvas játsszák. A darabhoz a rendezőség stíluszerű színpadot varázsolt a Kulturpalota dobogójára. Jegyeket Oláh Sándor és Társa cég (Minoritapalota) árúsítja.

* **A színházi iroda hírei.** Az Asszonykám pénteki premierjére teljesen elkészült a színház. Az újdonságnak aradi vonatkozása is van, amennyiben a szöveget az Aradról Budapestre származott kiváló színművész, Uray Tivadar írta. A bájos és mulatságos szöveghez invenciózus muzsika simul. Az újdonság sikerét a nagyszerű szereposztás biztosítja. — Két reprizre készül a szintársulat. Az egyik Lehár Ferenc legszebb operettje, a Cigányszerzem. A másik Kálmán Imre nagysikerű operettje, a Bajadér. A címszerepét Horváth Mici, a népszerű primadonna játssza. — Vigyázat, női szakasz! a címe annak a pompás vigjáték-újdonságnak, amely a jövő hét szenzációja lesz.

Jön a legvidámabb sláger operett:

ASSZONYKÁM

Péntektől minden nap!

Albert Thomas megvádolja Bethlen Istvánt

A francia munkásvezér monarchia-restaurációval vádolja a magyar miniszterelnököt.

(Az Aradi Közlöny búcesteri-i tudósítójának távirata.) Albert Thomas visszaérkezett Párisba és a Petit Parisien munkatársának nyilatkozott magyarországi utjáról. Kijelentette,

hogy Bethlen István gróf nagy parlamenti többségével a volt monarchia restaurálását készíti elő. Bethlen akciója, véleménye szerint, veszélyezteti az európai békét.

Az osztrák kincstár kisajátítja a volt közös jegybanknál levő letéteket és zálogokat.

Fontos figyelmeztetés a külföldi letéttulajdonosokhoz.

(Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől.) Az osztrák hivatalos lap mai száma rendeletet közöl, amely az Osztrák-Magyar Bank likvidációs tömegéből eddig föl nem vett letétek sorsáról intézkedik.

Eszerint az osztrák pénzügyminiszterium az összes olyan letéteket, melyeket lombardadósság terhel — amennyiben tulajdonosuk ez évi április hónap végéig az illető letétet ki nem váltja — kisajátítja és átadja az osztrák államkincstárnak. A kisajátítással egyidejűleg a letét tulajdonosa elveszti tulajdonjogát, de természetesen megszűnik a letétet terhelő hitel is. Az oly letéteket, amelyekben semmiféle teher nincs, csak akkor sajátíthatják ki a kincs-

tár javára, ha értékük a 10 schillinget nem haladja meg. E rendelkezések alól azonban kivételt tesznek az oly letétek, amelyek kizárólag osztrák és magyar hadikölcsönkötvényekből állanak, mert ezeket a kincstár értékükre s terhelésükre való tekintet nélkül tulajdonába veszi, ha csak a már előbb is említett időpontig, tehát a következő hónap végéig tulajdonosuk át nem veszi. A letétről kiadott nyugtát természetesen ugyancsak érvényességüket veszti.

A törvény legsúlyosabb intézkedése, hogy utólagos reklamációknak helye nincs, tehát sem a likvidációs tömeggel, sem az osztrák kincstárral szemben az említett időpont elmúltá után semmiféle igény sem támasztható.

Világszerte tombol az embervásár.

Borzalmas népszövetségi jelentés a leánykereskedelemtől és áldozatairól.

(Az Aradi Közlöny genfi levelezőjétől.) A Népszövetség tavaly bizottságot küldött ki a nemzetközi leánykereskedelemtől elleni küzdelem előkészítésére. Ez a bizottság William Snow dr. elnöke alatt most készült el jelentésével, melynek elkészítő adatait az Aradi Közlöny genfi tudósítójának módjában van a következőkben ismertetnie: A leánykereskedelmi bizottság az összes kormányoktól jelentéseket kapott és a kiküldött bizottsági tagok 5000 olyan egyénnel folytattak beszélgetéseket, akik leánykereskedéssel foglalkoznak. A terjedelmes jelentés számos ilyen beszélgetést szószerint közöl. A bizottság a vizsgálat eredményeként leszögezi, hogy a különböző szigorú nemzetközi egyezmények ellenére is a leánykereskedelemtől világszerte virágzik. Némely országban, ahol a prostituáltak száma igen nagy, ezeknek a leányoknak mintegy 70 százaléka külföldről származik. Ilyen országokba állandóan százával hurcolják be az asszonyokat és leányokat, akik ugyan részint önként engednek a csábításnak, nagy részük azonban nem tudja, hogy mi vár reá. Idegen nőket, akik az illető ország nyelvét és viszonyait nem ismerik, könnyebb ebbe a rabszolgasorsba taszítani.

A nemzetközi leánykereskedelemtől — állapítja meg a jelentés — tökéletesen van megszervezve és minden tekintetben a kínálat és kereslet szerint igazodik. A leánykereskedők nagy figyelemmel kísérik azokat a helyeket, ahol asszonyokat keresnek és igyekeznek a keresletnek megfelelni. Állandó összeköttetésben állnak olyan helyekkel, ahol nagy a turistaforgalom, állandóan jelentéseket kapnak, hogy hol összpontosítanak a hadügyi kormányok nagyobb csapatokat, hol tartanak nagyobb kongresszusokat és sport-versenyeket. — A leánykereskedelemtől szóval meg van szervezve, vagyis a különböző országok kufárjai állandó összeköttetésben állnak egymással. A leánykereskedők között vannak olyanok, akik egész szervezeteket finanszíroznak, vagyis a bankár szerepét játsszák. Ezek az első kategóriába tartoznak és nagy tőkével rendelkeznek. A második csoportba sorolhatók az örömházak tulajdonosai, akik gyakran egész koncertekkel rendelkeznek, a harmadikba azok az asszonyok, akik az örömházakat vezetik és a negyedikbe a selyemfiúk, akik a leányokat zsarolják.

A „piacra kerülő” asszonyok egy része már otthon is a prostituáltak közé tartozott. Ezek azért mennek külföldre, hogy többet keressenek. Másokat a kufárok mulatóhelyekre szerződtetnek, ott azonban olyan rosszul fizetik őket, hogy kényszerülnek a prostitúcióra. Gyakorik azok az esetek, amikor a leánykereskedők az áldozatot házassági ígérettel csá-

bitják külföldre, legtöbbször Délamerikába és Kisázsziába. — A „munka”-viszonyok és az életlehetőség a legmagasabb luxus és a legnagyobb mulatók között váltakoznak. A leányok túlnyomó része nem takaríthat meg semmitsem, mivel az örömház gazdáján kívül a selyemfiúk is kizsákmányolják őket. Igen sok azoknak a volt leánykereskedőknek száma, akik ma már európai valutákban milliomosok. Egy buenos-airesi leánykereskedő a bizottság egyik tagjának a következőket mondta:

— Szegényen jöttem ide, ma már egy csomó házam van, amelyekből pompásan élek. Működésem alatt eddig 60.000 pezót raktar-

félre. A jelentés különböző rendszabályokat ajánl a leánykereskedelemtől leküzdésére, leszögezi azonban, hogy a jelenlegi gazdasági viszonyok mellett a teljes megszüntetést nem lehet remélni.

Középor zúdult

az aradi gyorsra.

Titokzatos merénylet történt Arad mellett az éjszaka.

(Arad, március 17.) Különös kalandja volt tegnap éjjel a Bucesteri felől érkező 204. számú Orient-expressznek. Amikor az expressz Cicri és Glogovat között a nyílt pályán robogott, közvetlen közélről hirtelen középor zúdult rá. Néhány nagyobb kődarab az étkezőkocsi ablakait érte, amelyek szilánkokba törték. Szerencsére ebben az időben csak két alkalmazott tartózkodott az étkező-kocsiban, akik hirtelen lehasáltak s így a berepülő kődarabok és a szétfreccsenő üvegszilánkok senkit sem értek. A támadásra valahol meg-húzták a vészféket, mire a vonat a nyílt pályán megállott s a mozdonyvezető és az expressz vezetője több alkalmazottal a támadók után rohant, akik azonban az éj sötétjében nyomtalanul eltűntek. Az expressz közel félóra késéssel érkezett be az aradi pályaudvarra, ahol a vonatvezető jelentést tett a szokatlan esetről, amelyről viszont a főnökség ma reggel az ügyességen tett jelentést. Nicolescu fő-ügyész utasítására a cicri és glogovati csendőrőrsök erélyes nyomozást indítottak a titokzatos támadók kilétének megállapítására.

SPORT

O A budapesti Nemzeti Sport Club Romániában. Budapesti tudósítónk táviratozza: A Nemzetiék április 24. és 25-én Bucesterben játszanak a Juventusall. Lehetséges, hogy Clujra és Oradeara is ellátogat a jövővi pesti csapat, amelyben az Aradon is jólismert Rémay-fivérek is játszanak.

— **Averescu felgyógyult, Cudalbu beteg.** Bucurestiből jelentik: Averescu miniszterelnök, aki könnyebb meghűlése miatt egy napig ágyban fektült, mára teljesen felgyógyult, de még ma lakásán dolgozott s ott fogadta Manolescu pénzügyi államtitkárt. — Cudalbu igazságügyminiszter könynyebben meghűlt s azért nem hagyta el lakását.

— **Meghosszabították a régi bélyegek érvényességét.** Bucurestiből jelentik: A postavezér-igazgatóság ma körrendeletben értesítette az összes postahivatalokat, hogy a régi kibocsájtású 1, 2, 3, 5, 10, 20, 30 és 50 lejes postabélyegek használatát június 1-ig meghosszabították. Ezen idő után ezeket a bélyegeket feltétlenül kivonják a használatból s helyükbe az új kibocsájtású postabélyegek kerülnek forgalomba.

— **Román-terem az aradi Kulturpalotában.** Az aradi Kulturpalota vezetőségének kérésére a szépművészeti minisztérium hozzájárulását adta egy ugynevezett román terem létesítéséhez. Ebben a teremben reprezentatív román festők munkáit állítják ki, a festmények a szépművészeti minisztérium tulajdonát képezik és csak letétként adják azokat Aradnak. A közönség már vasárnaptól fogva látogathatja a román termet a rendes 5 lejes beléptidij mellett. A festmények már megérkeztek és szombaton a Kulturpalota igazgatósága már sajtóbemutatót is rendez.

— **Baleset érte Painlevét.** Párisból jelentik: Painlevét tegnap kisebb baleset érte. Amikor autójára akart felszállni, megcsuszott és kifecamította a lábát. A baleset következtében néhány napig kénytelen ágyban tartózkodni.

— **Nagyarányu kémkedés Jugoszláviában.** Belgrádból jelentik: A rendőrség egy nagyszabású kémkedésnek jött a nyomára, amelybe a főváros több ismert személyisége is bele van keverve. A társaság egy szomszédos hatalom részére kémkedett. Az ügyvel kapcsolatban szenzációs letartóztatások várhatók.

— **Capablancától nem lehet többé elvitatni a győzelmet a newyorki sakkversenyen.** A verseny utolsó fordulója megkezdődött. Capablanca a Marshall elleni győzelmével végleg eldöntötte az első helyezést. A Spielmann—Vidmar-játszma szép küzdelem után remi lett, ugyszintén a Niemzowits—Aljechin-játszma is remivel végződött; mint látható, a helyezésért folyó küzdelem a nagymestereket óvatos játékokra készteti. A verseny állása: Capablanca 12, Aljechin 8 és fél, Niemzowits, Vidmar 8, Spielmann 6 és fél, Marschall 5.

— **Egy állambiztonsági tisztviselő tragikus öngyilkossága.** Cernautiból jelentik: Borzalmas módon vetett véget életének tegnap éjjel Medzra Ártur, a cernauti sziguranca egyik komiszárusa. (Az aránylag jó anyagi viszonyok között élő, mindössze 28 éves fiatalember már hónapok óta életuntságról panaszkodott s többeknek mondotta, hogy egyetlen mentéség volna számára: Amerikába utazni, ehhez a tervéhez azonban főlebbvalói nem akarnak hozzájárulni. Az utóbbi napokban azonban úgy látszott, hogy beletörődik a változatlanba s annál nagyobb volt aztán a meglepetés, amikor Medzrát az egyik előkelő szállóban bérlet szobájában ma reggel holtan találták. A megindított vizsgálat megállapította, hogy Medzra előbb mérget vett be, azonban túlkevesnek találta az adagot s hogy biztosan kimenekülhessen az életből, szolgálati revolverével kétszer egymásután homlokába lőtt. Érdekes, hogy a népes szállóban senki sem hallotta a revolverdörrenéseket s az öngyilkosságot Medzra öccse fedezte fel, aki a reggeli órákban kereste bátyját. Medzra leveleket hagyott fiátra s ezek mindegyikében azt írja, hogy azért kellett meghalnia, mert nem állott módjában kielégíteni kalandvágyó természetét.

— **Lutheránus táncos tea-estély március hó 19-én este 9 órakor lesz megtartva a Fehér Kereszt szálló nagytermében.**

Egyszakaszos törvény az új lakberjavaslat helyett.

Még mindig nem végleges Cudalbu miniszter tervezete.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) A Politica című lap, amelynek a kormányval való kapcsolata ismeretesek, közli, hogy kormánykörök szerint Cudalbu törvényjavaslatát nem fogják a parlament elé terjeszteni, hanem mégis csak egyszakaszos törvényjavaslattal fogják meghosszabbítani a jelenlegi lakbérleti szerződések érvényét. Egyedül a

lakbérlet megállapításának kérdése nincs még elintézve. Dimopol igazságügyi államtitkár kijelentette, hogy a lapokban közölt szöveg nem végleges és az igazságügyi miniszter nem tekintí úgy, mint az ő személyes javaslatát, a melynek megváltoztatását minden körülmények között ellenozné.

Genfi intervjuk.

Az Aradi Közlöny genfi levelezőjétől.

I. Beszélgetés Briand-dal.

Aristide Briand, Franciaország külügyminisztere hosszabb kihallgatáson fogadta az Aradi Közlöny genfi tudósítóját, aki a beszélgetés során felvetette a kérdést, hogy vajjon a nagyhatalmak külügyminiszterei tanácskozáskat folytattak-e a megszállott német területek kiűritéséről? Briand erre a kérdésre kitérőleg felelt, a következőket mondván:

— Nem lehet mondanl, hogy evvel a kérdéssel behatóan és érdemlegesen foglalkoztunk volna.

— Ugy látszik, hogy legujabban a locarnoi politika vontatottan halad előre — kockáztattam meg az észrevételt — mire Briand így válaszolt:

— Nem értem, hogy a türelmetlen közvélemény miért téveszti össze a nemzetközi politikát egy izgalmas filmmel, amelynek tekercei óriási gyorsasággal peregnek le. Az a politika, amelynek szenzációkra van szüksége s incidensekből él, nem politika. Fontos, hosszadalmas feladatokról van szó, amelyek csak fokozatosan hajthatók végre a német és francia közvélemény hathatós támogatásával. — Már az is sokat jelent, hogy Stresemann és én országaink közvéleményének bizalmára támaszkodva olyan dolgokat érleltünk meg a megoldásra, amelyek két év előtt még teljesen kilátástalanoknak látszottak. A két ország közötti feszültség már megszűnőben van és az a tény, hogy Stresemann és én programmszerűen Genfben állandóan összejövünk s személyesen megtárgyaljuk a problémákat, már magában nagy jelentőséggel bír.

— A világsajtó hírei szerint Genfben szóba került a Szovjetország elleni kereszt-háboru terve is. Mi igaz ebből a hírből?

Briand rövid gondolkodás után válaszolt erre a kérdésre:

— Az összes tanácskozásokon részt vettem, kijelenthetem azonban, hogy erről a tervről nem hallottam.

A beszélgetés további során Briand ama várakozásának adott kifejezést, hogy azok a német nacionalisták, akik ma még ellenfelei az ő politikájának, csakhamar meg fognak győződni arról, hogy a francia—német együttműködés mindkét ország érdeke.

— A mostani genfi tanácskozásokon bizalmam még inkább megerősödött, hogy Németország és Franciaország együttműködése biztosítva van egész Európa békéje érdekében.

Evvel az optimista kijelentéssel fejeződött be a beszélgetés.

II. Zaleski lengyel külügyminiszter külpolitikájáról.

A francia—német együttműködés problémáján kívül kétségtelenül Lengyelország külpolitikai kérdései állottak az európai politika előterében. Alkalmam volt hosszabb beszélgetést folytatni Zaleski lengyel külügyminiszterrel, aki Lengyelország és szomszédainak viszonyáról a beszélgetés során a következő nyilatkozatot tette:

— A lengyel külpolitika vezérszavára a szomszédos államokkal való barátságos kapcsolatok ápolása és fejlesztése. Természetesen elsősorban Németországgal akarunk jó viszonyban élni és ez kétségkívül Németországnak is érdeke. Semmi akadályát nem látom a megegyezésnek, ha jelenleg átmeneti differenciák is vannak. Stresemann dr. részéről ugyan ezzel a szándékkal találkoztam. Remélem tehát, hogy a helyzet fokozatosan tisztulni fog és egy megkötendő gazdasági szerződés alapján tovább építhetjük ki a kapcsolatokat. Igen fontosnak tartom a kulturális kapcsolatokat is és meg szeretném valósítani az egyetem tanárok kölcsönös vendéglődéseit és a diákcsera-akciót is. Juniusban újra találkozom Stresemannal és remélem, hogy addig a német—lengyel viszony terén már nagy és örövendetes fejlődésre tekinthetünk majd vissza.

— Mi igaz azokból a hírekből, hogy Anglia kormánya Lengyelországot orosz-ellenes politika számára akarja megnyerni és ennek érdekében bizonyos ígéreteket tett a varsói kormánynak?

— Anglia részéről sohasem történt ilyen lépés — felelte határozottan Zaleski külügyminiszter. — Anglia jól ismeri elhatározásunkat, hogy Oroszországgal békében akarunk élni. Sőt azt is elárulhatom, hogy az angol kormány helyesli e szándékunkat. Azt kellene hinnie, hogy azok az országok, amelyek szomszédosak Oroszországgal, érzik legjobban a bolsevista veszélyt. Ez azonban nincs így, a bolseviki agitációnak épen az Oroszországgal szomszédos államokban nincs semmi hatása. Azok a lengyel területek, amelyeket a bolsevisták egy ideig megszállva tartottak, a legszilárdabb és legbiztosabb védvárak a bolsevizmussal szemben. Európa a bolseviki veszélyt ma nagyítóüvegen keresztül látja.

Zaleski külügyminiszter azután Lengyelország többi szomszédairól szólva kijelentette, hogy a viszony Romániával és a balti államokkal igen barátságos és minden remény meg van arra, hogy Litvániával is sikerülnek fog rövidesen a megegyezés.

— **Rablógyilkosság Ujpesten.** Budapestről jelentik: Tegnap éjjel vakmerő rablógyilkosság történt az upesti rakpartnál, egy Bodor-uccai kocsmában. A kocsmá tulajdonosnőjét, Tudomány Károlynét gyilkolták meg és rabolták ki. A gyilkosságot az áldozat férje fedezte fel, aki éjjel 1 órakor ment haza. Feljelentést tett a rendőrségen, a mely nyomában kiszállt a helyszínre és megállapította, hogy az idős asszonyt hurokkal fojtották meg, majd feltörték a kocsmában levő szekrényt és a napi bevételt elvitték. A nyomozás folyamán megállapítást nyert, hogy éjjel után két vendég tartózkodott a söntésben: Wilhelm Márton és Turinszky Flesko hajóslegények. Ma reggelre mindkettőt előkerítették és kihallgatták. A vallatás alkalmával Turinszky beismerte, hogy ő követte el a gyilkosságot, mert azt hitte, hogy a 74 esztendő öregasszonynál sok pénz van és tudta, hogy könnyen végez vele. Azonban mindössze öt pengőt talált. A bestiális rablógyilkost letartóztatták.

Aradváros a kontár építők ellen.

A városi mérnöki hivatal felhívása. — Szigorú rendszabályok a kontárkodókkal szemben.

(Arad, március 17.) A mérnöki hivatal érdekes hirdetésnyel közlésére kért fel bennünket. A hirdetés szövege a következő:

„Felhívjuk az építők és építkezni szándékozókat figyelmét arra, hogy csak olyan építést vállalkozóknak az ajánlatát fogadják el, akik szabályszerű iparigazolvánnyal rendelkeznek. Ezeknek a névsora a közönség rendelkezésére áll az aradi városi mérnöki hivatalban, ahol kívánatra bárkinek megmutatjuk.”

Beszélgetést folytattunk ebben a kérdésben Muresdn János városi főmérnökkel, aki a következőkben világította meg a felhívás háttérét:

— Az utóbbi időben egyre sürűbben hangzik fel a panasz az építők körében, hogy azok a vállalkozók, akiknek megbízást adtak a házépítésre, rosszul és hozzáértés nélkül végeztek el munkájukat. Olyan esetünk is volt, amikor a tulajdonos be sem költözhetett új házába, mert az épület falai már megrepedtek. Kétségtelen tény, hogy Aradon igen sok visszaélés történik az építkezések körül. Eltekint-

ve a védőmesterségtől, amelyet szintén erélyesen büntetünk, olyan esetek is előfordulnak, hogy kőműves- vagy ácslegények állnak neki házat építeni — természetesen sokkal alacsonyabb áron, mint a szakképzett építések — és az építkezés befejeztével látja csak a közönség, hogy megjárta az olcsó munkaerővel. A mérnöki hivatal ezért a legerélyesebb rendszabályokra határozta el magát. Ha hasonló panasz még beérkezik, sorozatos feljelentést teszünk az illetők ellen. Feljelentjük a pénzügyigazgatóságnál adóeltilkolásért, miután nem bejegyzett cég és így nem vállalja be az ilyen jövedelmet, feljelentést a munkásbiztosító pénztárnál, közigazgatási eljárást folytatunk vele ellene és végezetül a rendőrségnél is folytatjuk a tételt ezek ellen az eljárást csalásért. Ily módon hamarosan rendet teremtünk az aradi építkezések körül és megvédjük szakképzett építészeinket is. Főleg azonban magát a polgárságot védjük meg attól, hogy rossz és már új korában diuledező, rozoga házat kapjon drága pénzért.

Közgazdaság.

Zürichben 3.12.50. Párisban 15.40 a lej

Helyi valutaárak. (Március hó 17.)
Kifizetések: Berlin 40.90, Amsterdam 69, Newyork 171.50, London 835, Páris 6.80 Milano 7.65, Prága 5.10.50, Budapest 30.10, Zágráb 3.03.50, Bécs 24.25, Zürich 33.10. — Áru: márka 40.50, dollár 176.50, francia frank 6.80, olasz lira 7.65, cseh korona 5.05, pengő 30, dinár 3, osztrák schilling 24.30, svájci frank 33. — Pénz: Márka 39.50, dollár 168, francia frank 6.40, olasz lira 7.25, cseh kor. 4.85, pengő 29.30 dinár 2.85, osztrák schilling 23.80, svájci frank 32.50. — Irányzat: tartott.

Bucuresti-i tőzsdezárlat. (Március hó 17.)
Kifizetések: Páris 6.70, Berlin 40.35, London 829, Newyork 170, Milano 7.78, Zürich 32.90, Bécs 24.05, Prága 5.06.50. — Valuták: Napoleon 685, márka 40, leva 1.20, török lira 0.85, angol font 825, francia frank 6.70, svájci frank 32, lira 7.70, drachma 2, dinár 2.95, dollár 170, lengyel marka 18, schilling 24, pengő 29, cseh korona 5.10.

Zürichi tőzsdezárlat. (Március hó 17.)
Berlin 123.35, Amsterdam 208, Newyork 519.75, London 2523.50, Páris 20.34.50, Milano 23.65, Prága 15.39.50, Budapest 90.80, Belgrád 9.15, Bucuresti 3.12.50, Varsó 58.05, Bécs 73.15.

Zürichi tőzsdezárlat. (Március hó 17.)
Berlin 123.32, Amsterdam 208.05, Newyork 519.87.50, London 2524, Páris 20.35, Milano 23.85, Prága 15.39, Budapest 90.80, Belgrád 9.15, Bucuresti 3.12.50, Varsó 58, Bécs 73.15.

— Román-lengyel kereskedelmi vonatkozások. A Kereskedelmi és Iparkamara tudomására hozza az érdekelteknek, hogy a „Stella” bechnjai (Lengyelország) műkiadó cég a legnevesebb lengyel festők műveit albumok, portrait-ek és levelezőlapok formájában forgalomba hozza.

Mozi.

xx A nagy parádé című hatalmas drámai kép lerántja a leplet a parádés és virágdiszes háborús cécókról és ott áll előttünk a vérözön a maga megdöbbentő valóságában. Ez a film az utóbbi idők legértékesebb képe, művészi rendezésben tárja elénk a nagy vérontás minden borzalmas részletét. A nagyhatású film előadásai fél 5, fél 8 és 9 órakor kezdődnek. Főszereplő John Gilbert. A filmet az aradi Apollóban játsszák.

xx Hat nap az apacsok között címen nagyhatású kalandor filmet vetít az aradi Uránia mozgószínház, melynek főszerepét a közönség kedvence Harry Piel alakítja. Az előadások fél 5, fél 8 és 9 órakor kezdődnek. A Hat nap az apacsok között című filmet olcsó helyárakkal vetíti az aradi Uránia: 10 lej és földszinti zsölye 20 lej.

xx Az aradi Apolló mozgószínház minden előadás előtt az Ulpia-filmzsurált vetíti, mely a világ legújabb eseményeit mutatja be.

Négyszáz orvosnő Bécsben

Megnövekedett az orvosnők száma az osztrák fővárosban.

(Az Aradi Közlöny bécsi tudósítójától.)
Tavaly újévtől 1927. január elsejéig a bécsi orvosnők száma 326-ról 833-ra emelkedett, ami 20 százalékos szaporulatnak felel meg egy év alatt. Ugyanezen idő alatt a férfiorvosok száma csupán 2 százalékkal növekedett meg.

Még a háború alatt is szinte világ-csodájának tekintették, amikor az első orvosnők megkezdték praxisukat Bécsben és még ma is vannak egyetemi tanárok, akik az orvostanhangosítónöket legjobban szeretnék kizárni előadásokról. Még nagyobb ellenszenvvel találkoztak azonban az orvosnők a lakosság részéről. Annál nagyobb figyelmet érdemel a nőnek, mint orvosnak való térfoglalása az osztrák fővárosban, ahol ma már a praktizáló orvosok 10 százaléka nő.

Érdekes körülmény az is, hogy a legtöbb orvosnő Bécsnek azokban a kerületeiben működik, ahol az intelligensebb elem, a középosztály lakik. Így pl. a Lipótvárosban 44, a Józsefvárosban és a Mariahilfen 22—24 orvosnő folytatja praxisát. Az orvosnők számának az elmúlt év alatt való nagy emelkedése felveti azt a kérdést is, hogy a nők nem szorítják-e le majd idővel a férfiakat erről a pályáról Bécsben. Bár az első pillanatra ennek a lehetősége nem látszik kizártnak, komolyabb vizsgálódás után nyugodt lélekkel lehet megállapítani, hogy a férfiorvosoknak egynéhány évtizedig nem kell félniük a nők konkurenciájától. Ma még az a helyzet, hogy 200 férfilakosra esik egy férfi orvos Bécsben, egy orvosnőre pedig 2500 asszony, vagy leány. A közeljövőben eléri a négyszázat a bécsi orvosnők száma, ami mindenesetre jelentős határkő a nők pályafoglalása terén, azonban érezhető és komoly konkurenciáról ezidőszert még mindig nem beszélhetnek a férfiorvosok.

Rád'ó-műsor.

Péntek, március 18. Wien—Graz: 19. Operaelőadás. Pozsony: 17.35. Hangverseny. — Milano: 21. Hangverseny. 22.30. Jazz-band. — Breslau: 20.25. Lortzing-est. Prága: 20.08. Hangverseny az orosz színház 170 éves jubileuma alkalmából. — London: 23.50. Zenekari hangverseny. — Leipzig: 20.15. Hangverseny és szavallatok. 22.15. Táncczene. — Stuttgart: 20. Szimfonikus hangverseny. — Frankfurt a. M.: 19.30. Csajkovszky-ciklus, Hubermann-Bronislaw közreműködésével. — Róma: 20.45. Operett. — München: 19.45. Népdalok. — Budapest: 9.30, 12. és 15. Hírek, közgazdaság. 16. Gyermekek németül. 17.02. Népszerű orvosi előadás. 17.25. Cigányzene. 19. Operaelőadás. — A külföldi állomások közvetítésén.

Erzsébet Mozgó

Ma d. u. 6 1/2 és 9 órakor utóljára

Ideális asszony.

Gyönyörű kiállítású szalon slager.

Főszerepben: **Constance Talmadge és Colomana Ronald**

(A fekete angyal főszereplőivel.)

Holnapról: **PATT és PATACHON.**
legkacagtatóbb slagerje.

Elítelték

a rovinei adópénztár sikkasztóit.

Fiszter Károlyt két évi, Molnár Jánost másfél-évi fogházra ítélte az aradi törvényszék.

(Arad, március 17.) Az aradi törvényszék második szekciójának büntetőtanácsa ma ítélkezett a rovinei (magyarpécskai) adóhivatal sikkasztó tisztviselőinek ügyében. Mint annak idején megirtuk, az aradi pénzügyigazgatóságon az elmúlt év decemberében véletlen folytán rájöttek, hogy a rovinei (magyarpécskai) adóhivatal elszámolása körül visszaélések történek. Nicoleanu pénzügyi adminisztrátor utasítására Baleanu subinspector váratlanul kiutazott Rovinéra és rovancsolást tartott a percepción. A hivatal-vizsgálat meglepő eredményekkel járt, amennyiben már az első órában sikerült megállapítani, hogy az adóhivatal két tisztviselője, Fiszter Károly adószt és Molnár János adóügynök hónapokon keresztül, közel 100.000 lejt sikkasztottak el a befolyt adópénzekből, amit úgy követtek el, hogy a nyugtákat és regisztráltak meghamisították és a befolyt összegek nagyobb részét maguknak tartották meg. A leleplezett tisztviselők ellen nyomban feljelentést tettek az aradi ügyészségen, ahol elrendelték Fiszter és Molnár letartóztatását s egyben újabb vizsgálatot indítottak annak a megállapítására, vajjon nem nagyobb-e az az elsikkasztott összeg, mint amennyi a hivatalvizsgálat alkalmával megállapítható volt. Hónapokon keresztül folyt az ügyben a vizsgálat, a megtévedt tisztviselőkkel szemben, azonban nem sikerült nagyobb összegű sikkasztást, sem egyéb visszaélést megállapítani, mire az ügyészség közokriathamisítás és folytatólagos sikkasztás címen emelt vádat a hűtlen tisztviselők ellen. Az ügyben a mai napra tűzött ki főtárgyalást az aradi törvényszék. A sikkasztók ezuttal is azzal védekeztek, hogy szűkösi anyagi viszonyaik miatt voltak kénytelenek idegen pénzhez nyulni. A törvényszék azonban nem fogadta el a megtévedt tisztviselők védekezését és mindkettőjüket többrendbeli közokriathamisítás és folytatólagos sikkasztás elkövetésében bűnösnek mondta ki s ezért Fiszter Károlyt két évi, míg Molnár Jánost másfélévi fogházbüntetésre ítélte. A vádlottak az ítélet ellen felebbezést jelentettek be.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

FELHÍVÁS.

Özv. Hegyi Józsefné tulajdonát képező és Írtel Vilmos által vezetett Str. Oituz (Illés-ucca) 47. sz. a fetelepet egyik ügyfelem megvenni szándékozván, felhívom a hitelezőket követeléseik 3 nap alatti bejelentésére, mert ellenkező esetben követeléseik nem vétetnek figyelembe.

Arad, 1927. március 18.

1529

Dr. Örfi Gyula ügyvéd,

Strada Moise Nicoara 9,

ÉRTESÍTÉS.

Ugy a n. é. közönség, mint pártfogóink szíves tudomására adom, hogy megboldogult édesapám

PAPLANKÉSZÍTŐ MŰHELYÉT

tovább vezetem. Minden törekvésem az lesz, hogy nagybecsű rendelésem megelégedését kiérdemeljem. További szíves pártfogást kér:

VÖRÖS JÓZSEF Str. Eminescu 7—6. (Deák Ferenccel szembe.)

"ALFACO" cipőgyáruháza Arad szenzációja lesz

P. Avram Iancu (Szabadság-ter) 21. HOFFMANN esomegeüzlet mellett.

Pecicán (Pécskán)

A VASUTÁLLOMÁS KÖZVETLEN KÖZELÉBEN, 3 szobás sarok MAGÁNHÁZ istállóval, kocsiszinnel, azonnal átvehető lakással, 250.000 lejért ELADÓ. A közeljövőben megnyíló határtorgalomra tekintettel szállítási irada stb. céljára igen alkalmas. Bővebbet Győrffy „Mures” Irodájában. 15285

Alváczaizai mészégető

üzemben van.

Rövid zongorát, vagy pianinót bérbe keresek.

Címeket kérem az Aradi Közlöny kiadóhivatalába leadni. 1525

Perfekt varrónő

kerestetik nagyobb vidéki helyre állandó alkalmazásra teljes ellátással és megfelelő fizetéssel. Ajánlatok „Varrónő” jellege alatt 1521 az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kéretnek.

8 HP. Wolferr magánjárógarnitúra teljes szereléssel 1911. évből 320.000 lejért eladó. Megtekinthető: SPOSTA mézárósnál Glogovaon. — Bővebbet: 1255 FRIEDRICH TESTVÉREKNEL Timisoara.

Eladó olcsón

2 új traktor 3 barázdás és 5 barázdás ekével, szánt naponként 10-15 holdat. Ugyanott egy

„FORD” luxusautó,

egy 8 tonnás teherautó, valamint egy burgonya kapáló, töltőgép és kiszedőgép. Bővebbet: 1528

IOAN PETRUS OPRISANI p. Turda.

Eladó

egy 55 lóerős egyhengeres Condensátoros Stabilgép, a hozzávaló 49.56 m² tűzfeltűlt hengeresőves kazánnal.

Eladó továbbá: 2 drb. Ganz-féle 31-es hengerek, 1 pár 36-os francia malomkő, 2 drb. Trieur, több új és használt vaakerék, állítható vas kőlések, körmelők, egy álló koptatógép vasrészei és garadok. 1347

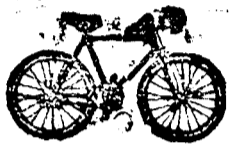
Fogarassy György és Tea Baseneva-Veche (Óbesenyő) Torontalm.

NICI USCATĂ
NICI UNSUROASĂ.

el perfect de aderență, calitatea absolută trebuințoasă pentru o pătrundere într'adevăr în porii pielii.

La Crème Simon

Ne ascunde oricât imperfecțiunile obrazului și mășnilor, ci le face să dispară cu totul.

Oriási kerékpár vásár!

A világ legjobb kerékpárja a Naumann, továbbá: „Diamant”, „Göricke”, „Idea”, „Opel”, „Manspor”, „Patria” kerékpárok kedvező részletfizetésre kaphatók. Szakszerű javításokat előcsón és pontosan eszközölnek.

Hammer Zsigmond és Fia Arad, Bul. Reg. Ferdinand 22. (Borcs Szent-ter).

Arad, Str. Marasesti (Kossuth-u.) 11. Arany koronák, fogak garantált arany árba 850-400 lej. Fém koronák — fogak darabja 100 lej. (Randolf, Vitoria, Kosmos anyag)

FOGASZAT!

Fehérfogak kautsukra darabja 50 lej. Foghuzás (injektiós érzéstelenítéssel) 40 lej. — Vidékieknek megrendelések 24 órán belül eszközöltenek. 495

Frida D'MOUDJALLED vizsgázott fogászónő

!! Üzletvevők figyelmébe !!

Arad legforgalmasabb helyén biztos egzisztenciát nyújtó

fűszer és esomegeüzlet italmérés és trafik engedéllyel, visszavonulás miatt eladó. Komoly érdeklődéssel tárgyal: 16794

ÜGYNÖKSÉG ARAD, Strada Blanduzel (Közép-utca) 32. szám.

Apám! Vigyázz!

Iskola szövet méterenként Lej 460.—
Iskola szövet prima-prima Lej 560.—

MUHSAY-nál

ARAD, színházzal szemben.

Kornis Zsigmond és Márton

aradi képviselők. Távirati cím: KORNHOLC. Telefon: 918. szám.

Hegesztünk

elektromosan minden méretű repedt, törött géprezst, motorfejeket, tengelyeket stb. teljes garancia mellett.

Friedrich Testvérek gépgyára Timisoara. 1144

Jól festő és rajzoló,

ügyes fiatal munkaerő, ki iparművészeti érzékkel bír, felvétetik helybeli iparvállalatnál.

Cím az Aradi Közlöny kiadóban. 1592

Tőkebefektetésre

JÖVEDELMEZŐ BÉR- ÉS ÜZLETES, AZONKIVÜL MAGÁNHÁZAKAT AJÁNLUNK MEGVÉTELRE:

Volt Erzsébet-köruton két kétemeletes bérházat, 2.500.000 és 3.000.000 lejért kedvező fizetési feltételekkel. — Központban kétemeletes jövedelmező üzletes bérházat 2.200.000 lejért. — Központban egyemeletes sarokházat, 12 modern lakással 1.800.000 lejért, kedvező fizetési feltételekkel. — Vasúthoz közel, egyemeletes üzletes bérházak 12%-os hozadékkal 1.100.000 lejért. — Központban 7 szobás magánház, jelenleg 120.000 lel jövedelemmel, novemberben átvehető lakással, parkírozott udvar és kerttel, 1.100.000 lejért, kedvező fizetési feltételekkel. — Ezeket kívül több bel- és külvárosi magán- és bérházak 120.000 lejtől 3.000.000 lejjig eladásra előjegyezve az URANUL forgalmi irodában a főpostával szemben. 16157

ILLYÉS és BAKÁCS női szabók Arad, Str. Eminescu 6.

Célunk nemesak árunk eladása, hanem vevőink kielégítése is!

Minden figyelmünk arra irányul, hogy aki nálunk egyszer dolgoztatott, állandó vevőnknek nyerjük meg. E feladat megoldása nekünk annál is inkább sikerülni fog, miután azt az egyszerű eljárást követjük, hogy

vevőinknek mindig a legjobbat nyújtjuk!

Állandóan fokozzuk teljesítőképességünket, és igyekszünk fokozatosan árainkat csökkenteni, ezen fáradozunk szünet nélkül; és sikerünk titka, alapja vevőnkörünk állandó növekedésére.

Női szalma 300, legdivatosabb selyemkalapok 450 lej. Muszlinos spadré kapható

Gaby-salon

Arad, Bui. Reg. Ferdinand II. (v. Józser főherceg.-ut) Pollák fűszernagykereskedő házában.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjat szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetésként ára hététnap 4 lej — napi, vasárnap 3 lej. — Vastagabb betűvel 3 lej, illetve 10 lej. — A vastagabb betűvel együtt az arakat aláhúzással kell jelölni. — Hirdetéseket d. n. 5 óráig vesszük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hététnap 40 lej, vasárnap 50 lej. — A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva érdektelennek tartja, az minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse. — Hirdetéseket telefon útján is feladhatók, telefon szám: 151. * * * * *

Levelezés.

CSINOS és szép leány vagy asszonyka ismeretséget keresem, kit havi 10.000 lejjel támogatnék. Komoly ajánlatokat az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek címmel és fényképpel ellátva „Vénusz” jelzőre lapban jelezve. 1530

Alkalmazás.

KIFUTÓ fiú és tanonc felvétetik Szegedű Irógépszaküzlet a főpostával szemben. 1501

ÜGYNÖKÖK, férfiak, nők magas fizetéssel felvételek. Braun, Calea Banatului 3. 1492

ÖNÁLLÓ német, magyar esetleg román levelézőt, vagy levelézőnőt, aki a könyvelésben is járatos, azonnali felvételre keresek. Oscar Wiener, Bulevardul Regele Ferdinand 37. 1512

SZAKÁCSNŐNEK ajánlkozom, vidékre is megyek. Címeket kérek az Aradi Közlöny kiadójába. 1532

SUCHE eine deutsche Freulein zu 2 grössere kinder die auch in hantschlichen kentsnisse hat. Adresse in der Adm. des Aradi Közlöny. 1523

Lakás.

EGY háromszobás fürdőszoba és nagy üvegezett folyosós lakás esetleg berendezéssel azonnal elfoglalható esetleg május hó 1-re eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 1524

KÉT ELEGÁNSAN bútorozott szoba, fürdőszoba, esetleg konyhaszámítással, a színházhoz közel keresetlik. — Címeket „Sürgős” jelzőre az Aradi Közlöny kiadójába kérek.

2 szobás lakást,

modern, mellékhelyiségekkel keresek, lelépést nem fizetek.

Kutschera, Piata Mihai Viteazul 8. (Ferenc-tér.) 1469

Vétel és eladás.

GYÖKERES szállóltvány prima fajszőlőkből olva olcsón beszerezhető Szabó drogériában Arad. 1513

2x3. GYARI SZÖNYEG, FÉRFI RÜHÁK, antik szalonok, szekrények és varró asztalok, perzsaszőnyegek, tükrök, különböző szobaberendezések, bőr fotelok, fotelok drb. számra is, különböző szervizek, trimó, tükrök, asztalok, ebédlő székek, gobelinek, függönyök, festmények, mángorlók, régi hegedű, gyermekágy, gyermek kocsik, vázák, vitrin tárgyak, plüsch terítők; stb. eladók. Salgóiné, Arad, Str. Consistoriuului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

EGY pár alig használt csizma eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 1534

BUTORLERAKATBAN legolcsóbb árban kaphatók: ebédlők, hálószobák. Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 3 és Str. Măişe Nicoara (Petőfi-u.) 9. 581

BIZOMÁNYBA KERESK disztárgyakat, bőrdíszeket, mji- és antik tárgyakat, komplett szobaberendezéseket, szőnyegeket, közzsükségleti cikkeket, férfi ruháneműt, egyes bútordarabokat stb. — Salgóiné, Arad, Str. Consistoriuului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

MINDENMÉLY ezüstöt, ékszer- legnagyasabb árban veszek Salon Artistique Fischer. Eliz palota. 1527

Ha venni, eladni akar, hirdetést adjon fel hamar! Rendkívül olcsó az ára — negyvennyolc lej! tessz kockára.

Oktatás.

FRANCIÁT nagyon olcsón tanítok. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 1382

Építetők figyelmébe!

Szakszerű villanyvilágítás és osengő-vezeték szorolása falba sülyesztve vagy falon kívül legolcsóbban:

VARGA és ROSENFELD világítási vállalat,
Bulev. Reg. Maria 12.
Telefon szám 308.
Allandó nagy cellár raktár! Költségvetés vidékre is díjtalan!

Üzletek.

NAGY világos száraz pince kiadó. Arad, Str. Baritiu No. 9. 1458

Majdnem teljesen új autóbusz (Buttyáni - Aradi) olcsón eladó. 1508
Bővebbet: FBHER-GARAGE Arad.

Eladó

egy drb. 1490
szívó-nyomó kut,
vizkiereszttel, kéz, vagy motorhajtásra, jutányos árért.
Lakatos tanulók fizetéssel, azonnal felvételnek.
Weisz Jenő műlakatos
Arad, Bulev. Reg. Maria 21.

Cassa de Pastrare S. A. Siria. — Világosi Takarékpénztár R.-T.

CONVOCARÉ.

CASSA DE PASTRARE S. A. DIN SIRIA își va ține la 20. Martie 1927. ora 11 a. m. in localurile proprii a

XXIII-a adunare generală ordinară

la care acționarii prin aceasta sunt invitați a lua parte.

OBIECTE:

1. Alegerea celor 2 membri pentru verificarea procesului verbal.
2. Raportul direcțiunii și comitetului de supraveghere, prezentarea bilanțului pe anul 1926 și propunerea asupra distribuiri profitului curat.
3. Darea absoluturului pe anul 1926.
4. In intelesul paragrafului 59. al statutelor noastre, implinirea locului pe 6 ani a doi directori.
5. In intelesul paragrafului 70. al statutelor noastre implinirea locului pe un an a unui membru din comitetul de supraveghere.
6. Statorirea dotațiunii membrilor din comitetul de supraveghere pe anul 1927.
7. Propunerea direcțiunii pentru ridicarea capitalului social.

Siria, la 8. Februarie 1927.

DIRECTIUNEA.

Nota: Drept de vot au acei acționari, a căror acțiile au fost indus pe numele lor în registrele de acțiile ale societății cel puțin cu 15 zile înainte de adunarea generală, și au depus în depozit la cassa institutului acțiile ori reversul despre elocarea lor la alte bănci cel puțin cu o zi înainte de adunarea generală.

MEGHIVÓ.

A VILÁGOSI TAKARÉKPÉNZTÁR R. T. 1927. évi március hó 20-án délelőtt 11 órakor saját helyiségében tartja meg

XXIII-ik rendes évi közgyűlést,

melyre t. részvényeseit tisztelettel meghívja.

TÁRGYSOROZAT:

1. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére két tag választása.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, a zárszámadások előterjesztése, a mérleg megállapítása valamint a tiszta nyereség felosztása és az igazgatóság s felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása iránti határozathozatal.
3. Alapszabályaink 59. paragrafusának értelmében megüresedő két igazgatósági tag helyének 6 évre való betöltése.
4. Alapszabályaink 70-ik paragrafusának értelmében egy felügyelő-bizottsági tag helyének betöltése egy évre.
5. A felügyelő-bizottság díjazásának megállapítása az 1927. évre.
6. Az igazgatóság javaslata az alaptőke felemelésére vonatkozólag.
7. Az alapszabályok 54. paragrafusának értelmében kellő időben beérkezett indítványok tárgyalása.

Siria (Világos), 1927. február hó 8.

AZ IGAZGATOSÁG.

Jegyzet: Szavazati joggal bírnak azok a részvényesek, kiknek részvényei a közgyűlés megtartása előtt legalább 15 nappal a társulat részvénykönyvében saját nevükre bejegyeztek s részvényeiket vagy azoknak valamely más pénzintézetnél való elhelyezését igazoló letéti jegyét a közgyűlést megelőzőleg legalább egy nappal az intézet pénztáránál letétbe helyezték.

ACTIVA—VAGYON. Contul-Bilanț la 31. Decembrie 1926. — Mérleg-számla 1926. december 31. PASIVA—TEHER.

Cassa in numerar — Pénzkészlet	416.785	Capital social — Részvénytőke	1.000.000
Escont — Váltótárca	4.294.475	Fond de rezervă — Tartalékalap	307.373,33
Ipoteca — Jelzálogkötvénykölcsön	1.090	Depunerii — Betétek	7.839.887,50
Debitori in con-current — Folyószámla-adósok	7.016.556,58	Creditori — Hitelezők	286.005
Efecte proprii — Saját értékpapírok	80.000	Reescont — Visszleszámitolás	2.374.256
Cassa institutului — Intézeti székház	400.000	Positii transitoare — Átmeneti tételek	251.474
Mobiliar — Berendezési felszerelés	24.200	Dividende neridicate — Fel nem vett osztalék	10.850,50
		Profit transpus din 1925. — Nyereségáthozat	5.940,99
		1925. évről —	347.318,56
		Profit net 1926. — F. évi nyereség	
	12.233.106,58		12.233.106,58

Siria, la 31. Decembrie 1926.

ss. IACOB MOLNÁR,
director executiv. — ügyv. igazgató.

ss. ANDREIU KRAUSZ,
procurist contabil autorizat — cégjegyző tisztkár.

DIRECTIUNEA — IGAZGATÓSÁG:

ss. Baroni SIGISMUND BOHUS,
președinte — elnök,	ss. FRANCISC BLASKOVICS,
director — igazgató.	ss. SOMA FÖLDES,
director — igazgató.
ss. IOSIF ANGELINA,
director — igazgató.	ss. IOSIF MOLNÁR,
director — igazgató.	ss. IOAN OSZTER,
director — igazgató.
ss. MANO KLEIN,
director — igazgató.		

Bilanțul acesta și contul prezent de pierdere și profit le-am confruntat cu cărțile principale și secundare și între toate le-am aflat în ordine plină și corect. — Fentü Mérlegszámát, valamint a Nyereség és Vesztés számát megvizsgáltuk s azokat úgy a fő, mint a segédkönyvekkel behasonlítván teljesen rendben találtuk.

COMITETUL DE SUPRAVEGHERE — A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

ss. ADALBERT AUERBACH,
președinte — elnök,	1539
ss. COLOMAN GRÜNDL,
membr. in com. suprāv. — f. biz. tag.	ss. ANTONIE LOÓSZ,
membr. in com. suprāv. — f. biz. tag.
	ss. PETRU MIOC,
membr. in com. suprāv. — f. biz. tag.

Beton, vasbeton,

műkő, osztorozás, kövezés, aszfalt-munkákat a legfontosabb kivételben a legolcsóbb árért vállalja:

Rossi és Pellegrini

Arad, Str. Mărășești 61.
(volt Kossuth-ucoa.)